

bert innan fiskivinnuna fyrri at víga upp ímóti mistum veiðumöguleikum v.m.a. at seta skip í millum landa sigling við ferða-fólki og farmi.

Vit vistu og søgdu, at hetta fór at kosta pening í fyrsta umfari eins og mangar royndir á øðrum økjum, men at eitt slíkt tiltak fór at geva innlegur seinri.

Hetta er júst tað, sum lögmaður nú viðgongur. Men hóast tað, at lögmaður nú viðgongur hesa sannroynd, so hevur hann saman við sínum samgongumeiriluta skert henda innløgumöguleika færoyinga við at steiða vetrarsiglingini.

Hvorja lagnu summar-siglingin við Smyrli, sum færoyingar hava nýtt pening og tíð til at byggja up, fær, er enn óvist: tað ljóðar, at summir eru sinnaðir at avreiða hesa sigling til útlendingar, og hendir tað, so má eg siga, at menn hava litið álit og tiltrúgv til okkara egna siglingarmenn, sum aðrir kappast um at fáa, tí teir hava vist sín dugnaskap.

Innløguhugurin minkar

Sagt verður, at hugurin til nýløgur í fiskiskip er minkaður, meðan áhugin til at sleppa av við tey frægastu skipini er vakandi. Hetta má sigast at vera ein óheppin gongd, tí verður ikki alla tíðina endurnýggjað við tíðarhóskandi førum innan vinnuna, so standa vit ein dag við einum veiðiflota, sum er ótíðarhóskandi og ikki kappingarførur við aðrar. Fylgjurnar av hesum kenna vit.

So vitt eg havi fingið upplýst, er eingin ella so at siga eingin sáttmáli gjørdur um nýbygning av fiskiskipum, síðani hetta landsstýrið tók við í januar. Um tað er tí, at vinnulivsmenn ikki hava álit á hesum landsstýrinum, ella tað eru onnur víðurskipti, skal eg ikki úttala meg um í hesum viðfangi.

Nú reka aðrir okkara fiskimenn burtur

Undir landsstýrinum, sum sat undan hesum, fekkst tíð ofta at víta frá okkara nýggja lögmanni — tá veiðimöguleikarnir á øðrum landum fjarðu burtur — at tað var táverandi landstýri, sum hevði skyldina, meðan málbering hansara nú er ein onnur. Nevniliga, at okkara veiðimenn nú verða ríknir burtur av fiskileiðunum hjá øðrum, ella við øðrum orðum, nú eru tað aðrir, sum trongja okkara

fiskimenn burtur; jú, soleiðis kann man eisini venda tingini á høvdið.

Færoyingar hava í øldir verið ein fiskiveiðitjóð, og tað fara teir helst eisini at vera framyvir, um enn undir nakað broyttum víðurskiptum. Tí eiga politisku myndugleikarnir at virka fyrri at tryggja okkara fiskimonnum tey frægastu rættindi aðra staðni, meðan tað má berast so í bandi, at sum mest kann fáast burtur úr tí fiskiskapi sum møguleikar eru at driva her á okkara egna grunnum: Bæði eftir teimum vanligu fiskasløgum, og eftir fiskasløgum, sum færoyingar hava roynt litið eftir higartil. Sonuleiðis eiga allir teir, sum fara undir fiskaling at fáa tann neyðuga stuðulin frá politisku myndugleikum.

Tann fiskur, sum heldur

verk fyrri at verja toska- og hýsustovnin, og tað vil javnaðarflokkurin vera við til, men hetta eigur at vera gjørt á ein skilagóðan hátt.

Í gjár var eitt mál frá tjóðveldisflokkinum til 1. viðgerð har skotið verður upp, at tað ikki verður loyvt at avreiða tosk, sum er minni enn 55 cm., men til hetta vil eg siga, at verður eitt tilíkt uppskot samtykt, so fara møguleikarnir hjá útróðrarmonnum á bygd at driva útróður at vera ógvuliga smáir, tí í nógvum byggdum er tað soleiðis, at útróðurin fer fram við opnum bátum og smáum deksforum. Stórir partur av tí fiski hesir bátar fáa er smáfiskur upp á 2-3 pund, og stóddin á honum er umleið 55 cm. ella minni, so sleppa teir ikki at veiða henda fiskin, so

nýggjum. Hetta hevði eg ikki væntað at siggja á prenti frá okkara nýggja lögmanni, tí allir minnast, hvussu hann og flokkur hansara hava funnist at, tá okkurt fiskivinnumál fyrr hevur verið fyrri her á tingi og talan var um at landsstýrið og fiskivinnunevndin hjá lögtinginum skuldu fáa heimild til at fremja reguleringar eftir fiskiskapi á landleiðini, men nú er lögmaður í eini nýggjari politiskari støðu, og nú vil hann leggja um at taka avgerðirnar frá lögtinginum og leggja tær í hendurnar á embætismonnum.

Ídnaðurin eigur at fáa betri sømdir

Tann idnaður og handverk, sum tey seinastu arini hevur tikið seg upp,

tøka hevur fingið nógvan kritikk frá teimum, sum nú skipa landsstýri. Hetta hevur verið framstillað á tann hátt fyrri fólki, at tað er landskassin, sum eigur alla uttanlandsskuldina, meðan menn lata vera við at siga frá, at ein stórir partur av hesum lánunum eru tikin av teimum, sum hava bygt virkir, ið geva arbeiði til nógvar hendur, av teimum, sum hava bygt skipini, ið eru arbeiðspláss hjá okkara fiskimonnum og veiða rávørna til at virka á flakavirkjunum, av kommunum, sum hava bygt skúlar, havnir og annað, og tað álit havi eg á teimum, sum standa fyrri hesum lánunum og Føroya fólki, at tey fara at verða afturgoldin.

Ein hevði roknað við, at tá hetta nýggja landsstýrið kom til, so fór óll uttanlandslántøkan at halda

ramanninum, tá teir ikki fáa tann pening, teir eiga hjá lonjavingargrunninum. Ofta ganga fleiri mánaðir, áðrenn hesir fáa tey tilskot, teir eiga, og hetta merkt tí í hvørjum fiski- og útróðramanna heimi. Lögmaður sigur orsökina vera hana, at landskassin er ikki førur fyrri at gjalda til lonjavingnar- og ráfiskagrunnin. Hetta rimar tó illa við tað, sum lögmaður áður hevur sagt, tí fyrr ljóðaði altíð, at útróðrar- og fiskimenn skuldu fyrst fáa teirra part, og so máttu øll hini vera nøgd við tað, sum eftir var. Nú sýnist tað sum, at hesi orðini eru gloymd, og fiski- og útróðarmenn koma í síðsta enda.

Einki um at skatta-trýstið skal linkast

Skattavíðurskiptini er ein spurningur, sum er ógvuliga aktuella millum menna, og tá má finnast ein betri loysn við innkrevjingini ella gjaldsskipanini, so komast kann teimum nógvu eftirstøðunum til livs. Henda samgonga sigur seg nú vera samda í tí, sum undanfarna samgonga hevði sett sær fyrri og var byrjað at fyrireika, nevniliga at fáa samtíðarskattaskipan. Hesum tekur flokkur okkara undir við.

Tað hevur ofta verið funnist at skattatrýstinum á borgararnar, og tí var væntandi, at nýggja samgongan fór at linka um hetta trýst, men hetta sigur roðan hjá lögmanni einki um, meðan tað harafturimóti verður boðað frá øktum byrðum, sum skulu leggjast á hvørt mannsbarn her í landinum í formi av hægri tolli og avgjöldum. Hvørjar vørubólkar hesi avgjöldini far at raka, og hvussu stórir tollurin verður, er ikki kunnugt fyrri tingmonnum uttan fyrri samgonguna, men lógið skuldi verið, um ikki hesi vera at falla soleiðis, at tey fara at tyngja um hjá teimum, sum hava tær lægstu inntekurnar og harvið gera tað torførari hjá hesum at svara hvørjum sitt.

Samgongan vildi ikki hækka pensiónirnar

Lögmaður ger litið burtur úr teimum sosialu málunum, og tað er væl skiljandi, tí øll minnast, hvørja lagnu uppskot javnaðarflokksins um at hækka pensiónirnar fekk í síðstu tingset. Tá vóru umberingar um, at málið var ikki greitt til at leggja fyrri tingið, men sambært Framhald á síðu 17



til og veksur upp her í okkara egna sjógv, eiga vit ikki at lata aðrar forða okkara fiskimonnum í at veiða. Samstundis má leggjast soleiðis til rættis, at allur tann fiskur, sum okkara landsmenn veiða ella framleiða, verður virkaður sum mest her á landi, so arbeiði kann bliva til fleiri hendur, og at útlutningsvirðið harvið gerst stórt.

Tað skal tí vera mín vón, at allar góðar kreftir bæði her á lögtingi og í landsstýri vilja stuðla øll nýskapandi tiltøk á sjógv so væl sum á landi.

Vil minka møguleikarnar

Ta seinastu tíðina hevur nógvi verið talað og skrivað um at seta tiltøk í

eru møguleikarnir hjá hesum fyrri lönandi útróðri so at siga burtur.

Nú vil lögmaður flyta avgerðirnar frá teim fólkavaldi

Í røðu síni sigur lögmaður, at landsstýrið ætlar at seta fram lógaruppskot um at geva fiskirannsóknarstovuni heimild til at steiða fiskiskapi á ávisum økjum ávisar tíðir.

Orsøkin til, at eg nevni hetta er tann, at lögmaður og samgonga hansara nú hava í hyggju at flyta avgerðirnar frá teimum fólkavaldi umboðunum t.v.s. lögtinginum, yvir til embætismenninar, tað vil við øðrum orðum siga, at her á landi skal embætismannavaldið innføra av

eigur gjøgnum lóggávuna at fáa betri sømdir og stuðul, so tær vørur, ið kunnu framleiðast her á landi verða betri kappingarførar við aðrar innfluttar vørur, tí jú størri framleiðsla er í landinum, jú fleiri fólk vilja tá fáa arbeiði og samstundis vil hetta minka um innflutningin og harvið eisini bota um handilsjavnvágina.

Ongatíð so stór skuldbinding eftir so stuttari tíð

Ein spurningur, sum hevur verið nógvi umrøddur tey seinastu árin er lán-tøka uttanlands. Hesi lán eru fyrri mesta partin tikin til útbyggingar á ymiskum økjum, og henda lán-

uppat, tí teir høvdu altíð aðrar møguleikar og vistu altíð aðrar loysnir í teirra andstöðutið, men soleiðis er tað bara ikki, tí ongan tíð hava færoyingar verið so nógvi skuldabundnir eftir so stuttari tíð, sum í tí góða hálva árinum henda samgongan hevur sitið. Ja tað almenna hevur í hesi stuttu tíð upptikið 230 milj. kr. í uttanlandslánum ella við øðrum orðum stívlaga 1. milj. kr. í láni um dagin, umframt tey lán, sum privatir og kommunur hava tikið.

Nu koma fiski- og útróðramenninir í síðsta enda

Tað er ein trupulleiki, sum tyngir nógvi um víðurskiptini hjá fiski- og útróð-